

2020-01-07

Dnr C239-2019

Ärenderubrik	Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet
Handläggare	Dan Wenehed
Ärendetyp	Remiss
Delegat	Magnus Andersson Ordförande Miljö- och samhällsnämnden
Beslutsunderlag	Promemoria Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet
Beslut	Östersunds kommun lämnar följande synpunkter och kommentarer på remissen:

Östersunds kommun välkomnar en förenklad, effektiv och samordnad avfallshantering för bl.a. småföretag som frivalet syftar till. Kommunen instämmer i de förutsättningar som utredningen framhåller för att frivalet ska fungera smidigt i relation till kommunens ansvar för kommunalt avfall.

Ur myndighetsperspektivet

Frival

- Östersunds kommun är positiv till frival. I egenskap av tillsynsmyndighet ser Östersunds kommun att verksamheter med frival kan medföra ett ökat tillsynsbehov för att kontrollera spårbarheten i avfallshanteringen. För att underlätta tillsynen efterfrågar Östersunds kommun ett digitalt system likt det som införs för farligt avfall. Frival kommer också innebära en ökad administrativ arbetsmängd för kommunen såväl som för företagen i form av ansökningar om frival, dispenser och kontrollplaner.

Kommunalt avfall

- För att undvika begreppsförvirring anser Östersunds kommun att det nuvarande inarbetade begreppet "hushållsavfall" fortsättningsvis ska användas istället för "kommunalt avfall".
- Det är bra med ett förtydligande angående det tidigare begreppet "därmed jämförligt avfall från annan verksamhet". Med det föreslagna begreppet "Hushåll och sådant avfall som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll" finns det fortfarande för stort tolkningsutrymme till exempel angående mängder vilket kan försvåra tillsynsarbetet om det ges för stort utrymme för egna tolkningar.
- Absolut enklast är om avloppsslam omfattades av begreppet "kommunalt avfall".
- Avloppsslam omfattas inte inom begreppet kommunalt avfall utan det föreslås istället att det bör regleras i miljöbalken (15 kap 20 §) att

2020-01-07

Dnr C239-2019

kommunen har ansvar för avloppsslam och liknande avfall. Det är mycket viktigt att ändringarna i 20:e § genomförs på ett tydligt sätt för minimera egna tolkningar vilket kan leda till tvister till exempel för gemensamhetsanläggningar. Kommunen anser att Avfall Sveriges förslag till skrivning bör tillämpas.

Varje kommun ansvarar för att följande avfall inom kommunen behandlas:

- 1. Kommunalt avfall,*
- 2. Avloppsslam och annat avfall från avloppsnät och avloppsrening, inklusive slambrunnar och slamtankar, samt avfall från septiktankar, om avfallet kommer från hushåll, eller från mindre avloppsanläggningar och till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, (...)*

Bygg och rivningsavfall

- Föreslaget krav på utsortering av bygg- och rivningsavfall kräver separat utsortering av trä, mineraler som består av (betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips redan på byggplatsen. Detta kan öka tillsynsbehovet på bygg- och rivningsplatser.
- När man lägger till ytterligare uppgifter som ska finnas i kontrollplanen i 10 kap 6 § plan- och bygglagen (PBL) aktualiseras frågan om att det bör finnas en möjlighet enligt PBL att säga att kontrollplan inte krävs i alla ärenden. I enklare ärenden bör sökanden kunna visa inför startbesked att man kan antas uppfylla eventuella tekniska krav på åtgärden utan att en kontrollplan krävs. Enklare ärenden skulle kunna vara låg mur eller plank eller mindre fasadändring på enbostadshus.
- Innan förändringar införs bör vägledning om hur kontrollplaner är tänka att fungera och utformas finnas på plats. Det finns idag stora skillnader i hur kommuner och kontrollansvariga anser att kontrollplanen ska vara utformad. Förändringar i kontrollplanens tänkta innehåll aktualiserar frågan om behovet av vägledning. Det är lämpligt att Boverket ger ut vägledning i olika former.
- Det bör tydliggöras hur det ska fungera med återanvändning av byggprodukter i praktiken. Om en privatperson till exempel vill byta ut ett fönster mot en fönsterdörr och vill sälja det överblivna fönstret. Fönstret är inte CE-märkt. Är det då privatpersonen i egenskap av säljare som ska CE-märka fönstret för att det ska få säljas? Hur ska en sådan märkningsprocess gå till i så fall?
- Bra att meningen i 10 kap 11 § PBL om att kontrollansvarig ska biträda byggherren vid inventering av avfall tas bort. Meningen bidrar bara till förvirring kring kontrollansvariges roll.
- Bra att man är tydlig med att bestämmelserna i PBL och PBF både rör avfall som uppstår vid rivning och vid byggnadsåtgärder.

2020-01-07

Dnr C239-2019

Övriga Synpunkter

- Positivt att Kommunen får ökade möjligheter att ta ut avgifter via avfallstaxan för att arbeta med avfallsförebyggande åtgärder.
- Att tillsynsmyndigheter föreslås få direktåtkomst till avfallsregistret skapar viktiga förutsättningar för tillsynsarbetet.
- Ändringarna kan innebära en kostnadsökning för hushållen eftersom det kommer ställas krav på utökning av antalet fraktioner som kommunen ska erbjuda för återvinning inom bygg- och rivningsavfall.

Ur verksamhetsutövarens perspektiv

Kap 7. Ordförklaringar.

I språklagen 2009:600 §11 står det följande: Språket i offentlig verksamhet ska vara enkelt, vårdat och begripligt. Förslaget om att ersätta begreppet hushållsavfall med begreppet kommunalt avfall och inte likställa kommunalt avfall med kommunalt ansvar blir förvirrande.

Förslaget med att införa begreppet kommunalt avfall på grund av statistiska skäl är förvirrande. Att på grund av statistiska skäl införa ett nytt begrepp som i sin nuvarande utformning inte stämmer med namnet gör det bara svårt att tillämpa lagstiftningen. Specifikation om hur regeringen vill ha statistik presenterat kan göras i samband med att den statistiken samlas in. För att lagstiftningen ska vara lättare att begripa bör man till exempel kalla det avfall som omfattas av kommunalt avfalls monopol som kommunalt avfall. Utsorterade förpackningar kan lyftas bort från begreppet kommunalt avfall och istället kallas för avfall som omfattas av producentansvar.

Inom begreppet kommunalt avfall anges begreppet septiktankar. Septiktankar ett ålderdomligt ord som i normalt tal inte används i det svenska språket. När det används i svenska brukar det ofta avse slutna tank och inte slamavskiljare. Uttrycket bör ersättas med begreppet latrin samt avloppsslam från slamavskiljare och slutna tankar så det framgår tydligare vilket avfall man avser.

Septiktank är inget vedertaget samlingsbegrepp för olika former av avloppsbehållare och för att lagstiftningen ska bli begriplig bör begreppet ersättas med latrin och slam från slamavskiljare och slutna tankar

Kap 8. När avfall upphör att vara avfall.

Östersunds kommun delar Avfall Sveriges synpunkter ang. kap 8.

2020-01-07

Dnr C239-2019

Kap 9. Ansvar för avfallshantering.

Kap 9.3 Kommunalt avfall från Hushåll.

Det blir förvirrande och svårt att tillämpa lagstiftningen när kommunalt ansvar inte motsvarar ansvar för det som är kommunalt avfall.

Kap 9.4 Kommunalt avfall från verksamheter.

I stort delar kommunen Avfall Sveriges synpunkter på kap 9.4. För kommunen kan dock möjligheten till frival påverka kostnaden för renhållningen, eftersom hämtning av hushållsavfall ändå ska utföras inom samma geografiska område, samtidigt som avfallsmängden minskar. Inom en tätort har andra entreprenörer möjlighet att få en större lönsamhet av verksamheten, eftersom de inte har samma avfallsansvar för övrig hämtning som kommunen. Detta kan ha större påverkan i en glesbygdskommun som Östersund.

9.5 Avfall från avloppsnät, avloppsrening och septiktankar

Östersunds kommun anser att det finns ett behov att reglera rättsläget för fett från fettavskiljare istället för att hänvisa till tidigare rättsfall.

9.6 Bygg och rivningsavfall.

Det är bra med ett förtydligande över ansvaret.

Kap 11.2 Undantag från kraven på utsortering och separat insamling.

Östersunds kommun delar Avfall Sveriges synpunkter ang. kap 11.2.

12 Skyldighet att erbjuda andra att förbereda avfall.

Östersunds kommun delar Avfall Sveriges synpunkter ang. kap 12.

13 Hantering av bygg och rivningsavfall

13.2 Sorterings system.

Det saknas att förpackningar bör sorteras. Vid nybyggnation och ombyggnation blir det även mycket förpackningsavfall främst i form av wellpapp och mjukplast och frigolit vilket också bör sorteras ut för återvinning och därför bör även de vara med i kontrollplanen med utsortering av papp och plastförpackningar (se 17.7).

På alla byggplatser finns det inte plats för utsortering av alla fraktioner möjlighet för eftersortering borde därför finnas kvar som alternativ i lagstiftningen. Det borde vara resultatet som är viktigast och inte metoden. En metod som medger att man kan slå ihop fraktioner som är lämpliga för

2020-01-07

Dnr C239-2019

eftersortering och med ett krav på att eftersorteringsmetoden har en hög effektivitet Detta ställer dock krav att det sker tillsyn över att eftersorteringen klarar det uppställda kravet på utsortering.

Kap 15. Avfallsförebyggande åtgärder.

Östersunds kommun delar Avfall Sveriges synpunkter ang. kap 15.

Kap 16. Kostnader som kommunerna får finansieras genom renhållningsavgiften.

Östersunds kommun delar Avfall Sveriges synpunkter ang. kap 16.

Kap 17. Förpackningar och förpackningsmaterial

17.1 Förebyggande av förpackningsavfall

Bra initiativ det behövs fler återanvändningsbara förpackningar, de vi haft tidigare som returglas och returplastflaskor har nästan försvunnit från marknaden. Idag utför förpacknings producenterna mer materialåtervinning än förpackningsåtervinning.

17.3 Mål för materialåtervinning

Bra med uppdatering av målen för förpackningar inklusive ett långsiktigt mål till 2030

Mål för materialåtervinning borde finnas även för andra materialslag som inte är förpackningar t.ex. de som ni ställt krav på utsortering ur byggavfall.

Otydligt med vad som menas med träförpackningar. Vilken typ av förpackningar? Lastpallar? Pallkragar? Virke som enbart används för att skydda t.ex. huskonstruktioner vid transport

17.5 Biologiskt nedbrytbara förpackningar

För att få kallas biologisk nedbrytbar förpackning borde kravet vara att förpackningen ska kunna brytas ner både vid industriell rötning och kompostering. Den ska kunna läggas i matavfallspåsen i alla kommuner och kunna återvinnas som kompostjord eller rötrest.

Kap 18. Rapportering.

Östersunds kommun delar Avfall Sveriges synpunkter ang. kap 18.

2020-01-07

Dnr C239-2019

Kap 19. Sekretess.

19.1 Nytt krav på elektroniskt register i avfallsdirektivet

Det bör införas ett nedre tröskelvärde för hur mycket avfall som ska genereras för att kravet på spårbarhet ska gälla. Belastningen för de som skulle omfattas utav förslaget blir allt för betungande.

Kap 22. Förslagets konsekvenser.

Verksamheter som producerar bygg- och rivningsavfall.

Det kommer kräva tid och resurser för de verksamheter som producera bygg- och rivningsavfall för att uppfylla de föreslagna kraven på sortering och kontrollplaner. Då ni anger under miljökonsekvenser att enbart 50 % av byggavfallet återvinns idag. Så kan man anta att det är många byggföretag som idag inte sorterar utan lämnar blandat byggavfall. Verksamheterna borde få vägledning ifrån tillsynsmyndigheter att upprätta detta.

Verksamheter som behandlar avfall

Inom kategorin verksamheter som behandlar avfall bör man även ta upp verksamheter som sorterar avfall.

Bakgrund

Följande avfallsdirektiv har reviderats:

- Ramdirektivet 2008/98/EG om avfall
- Deponeringsdirektivet 2001/512/EG
- Förpackningsdirektivet 94/62/EG
- Elavfallsdirektivet 2012/19/EU
- Batteridirektivet 2006/66/EG
- Direktivet 2000/53/EG om uttjänta bilar

Direktiven ska nu implementeras i svensk lagstiftning. Ändringarna i svensk lagstiftning föreslås träda i kraft den 5 juli 2020.

Underskrift

Magnus Andersson
Ordförande

Kopia

Miljödepartementet
Tekniska nämnden, Östersunds kommun